

Arvien vairāk remigrantu sāk atgriezties Latgalē

Inga Kalva-Miņina

Kā norāda Centrālās statistikas pārvaldes dati, šobrīd lielākais remigrantu īpatsvars ir tieši Latgalē. Būtiski uzsvērt, ka tiek novērota ne tikai starptautiskā remigrācija, bet arī iekšējā, proti, cilvēkiem atgriežoties Latgalē no citām Latvijas pašvaldībām. Kopš 2018. gada reģionā tiek īstenots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) prioritārais pasākums 2019.–2021. gadam «Diasporas likuma normu īstenošanai (Atbalsta pasākums remigrācijas veicināšanai «Reģionālās remigrācijas koordinators»)). Pateicoties efektīviem remigrācijas pasākumiem, ar koordinatora atbalstu uz dzīvi Latgalē jau atgriezušies 361 ģimene (1005 cilvēki), atgriezušās pašas un sazinājušās ar koordinatoru – 155 ģimenes (384 cilvēki), bet 88 ģimenes izrāda interesi atgriezties tuvākajā nākotnē.

Tie, kas atgriežas, ir lieli cīnītāji

Astrīda Leščinska remigrācijas koordinatore amatā strādā jau no 2018. gada

Vairāk par remigrācijas procesu aicināju pastāstīt Latgales plānošanas reģiona (LPR) remigrācijas «krustmāti» ASTRĪDU LEŠČINSKU, kura kopš 2018. gada pilda remigrācijas koordinatore pienākumus, aktīvi piedaloties lokālā un valstiska mēroga pasākumos, veiksmīgi sadarbojas ar valsts institūcijām – VARAM, Ārlietu ministriju, Aizsardzības ministriju, Nodarbinātības valsts aģentūru, Latgales pašvaldībām, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras biznesa inkubatoriem, EURES konsultantiem, vietējiem uzņēmējiem un nevalstisko sektoru.

Pagājušajā gadā remigrācijas jomā ir paveikts daudz nozīmīgu aktivitāšu, informējot latviešus par atgriešanās iespējām mājās, daloties ar atbraucēju pieredzes stāstiem. Kā vienu no būtiskākajiem pērnā gada pasākumiem Astrīda min oktobrī Londonā notikušo 10. gadsimtējo Lielbritānijas diasporas organizāciju un skolu sanākumi, kuras laikā viņa klātesošos informēja par remigrācijas tendencēm un sadarbības iespējām ar diasporas pārstāvjiem.

Lai apzinātu dzīves un darba iespējas Latvijas reģionos, kā arī pašvaldību atbalsta instrumentus remigrācijas veicināšanai, izzinātu jaunu darba vietu izveides un piesaistes iespējas reģionos un sagatavotu priekšlikumus par nepieciešamo atbalstu remigrācijas mērķu sasniegšanā, sadarbībā ar Latvijas Universitāti tika veikts pētījums «Dzīves un darba iespējas reģionos kā veicinošie faktori ārējai un iekšējai remigrācijai». Tā rezultāti drīzumā būs pieejami publiski.

2022. gadā tika izveidota video stāstu «Es atgriežos Latgalē» 4. sezona, ir īstenoti lielformāta sienas zīmējumi Daugavpilī, Rēzeknes un Krāslavas novada pašvaldībās, kas atspoguļo remigrācijas ideju un popularizē LPR kustību «Es atgriežos Latgalē». «Ļoti ceru, ka šogad Rēzeknē īstenosim sienas apgleznošanu. Esam plānojuši, ka katrā pašvaldībā būs tāds neliels vēstījums apgleznotas sienas formā, kas atgādinās, ka ir iespēja atgriezties Latgalē,» saka A. Leščinska.

Pagājušā gada rudenī LPR Latgales uzņēmējdarbības centrs (LUC) organizēja konkursu «Latgales reģiona uzņēmēju gada balva 2022». Jau ceturto reizi tika pasniegta balva nominācijā «Gada uzņēmīgākais remigrants Latgalē», un 2022. gadā to saņēma remigrante Agnese Čakša no Līvānu novada, kas, atgriezusies no Lielbritānijas, veiksmīgi apguva keramiķes arodu un izveidoja savu zīmolu «Māļkalns».

«Šogad vasarā plānojam piedalīties sarunu festivālā «LAMPĀ». Šis būs jau trešais gads, kad piedalīties, jo ir svarīgi runāt par remigrācijas tēmu neformālā gaisotnē. Pagājušajā gadā pasākumā Cēsīs mums arī bija remigrācijas paneldiskusija «Nekur nav tik labi kā mājās», kurā piedalījās remigranti uzņēmēji,» stāsta A. Leščinska. «Šogad plānojam piedalīties arī Dziesmu un Deju svētkos. Tas ir vissavilpojošākais notikums, uz kuru

Pagājušajā gadā sarunu festivālā «LAMPĀ» notika remigrācijas diskusiju panelis «Nekur nav tik labi kā mājās» (Astrīda – pirmā no kreisās)

noteikti dosies arī diaspora. Kad biju Lielbritānijā, radošo kolektīvu dalībnieki nāca un stāstīja, ka jau biļetes ir pasūtījuši. Tā ir lieliska iespēja satikt mūsējos no visas pasaules.»

Jāuzsver, ka Facebook lapā «Es atgriežos Latgalē» un Instagram kontā *Es_atgriezos_latgale* ir pieejama daudzpusīga informācija par remigrāciju Latgalē un ar to saistītām aktivitātēm (tai skaitā arī dažādi radošo darbu konkursi vietējiem un diasporas bērniem un jauniešiem, no kuriem vispopulārākais ir konkurss «Mēs esam LATVIJA!»).

«Remigranti iepludina jaunus vēsmas Latgalē – ar savu pieredzi, jaunu ideju, kas reģionā vēl nav tik ierastas, realizēšanu,» saka A. Leščinska, kura apmeklēja arī remigrantu uzņēmumu atvēršanas svētkus. Viņa atzīst, ka tā ir svētku diena arī viņai, jo beidzot var redzēt, ka cilvēks, kurš atgriezies, te ir atradis savu vietu, ir spējis īstenot savu sapni. «Ļoti daudzi remigranti uzsāka uzņēmējdarbību tieši pirms pandēmijas – ēdināšanas jomā vai, piemēram, Preiļos atverot boksa klubu, – un tad uzņēmējdarbība apstājās. Bija bail, ka tad, kad cilvēkam spārnī tiek apgriezti, viņš vairs neturpinās darīt iesākto. Taču tie, kas atgriežas, ir lieli cīnītāji. Viņi pie pirmajām neveiksmēm nemet plinti krūmos, bet iet uz priekšu,» atklāj remigrācijas koordinatore.

Sarunas laikā A. Leščinska uzsver, ka, izvēloties atgriezties uz Latgali, bieži vien par labu tiek izlemts laukiem, nevis pilsētai: «Daudzi grib mazu piemājas dārziņu, grib savu siltumnīcu, kurā audzēt zaļumus, grib iziet laukā un elpot svaigu gaisu. Pandēmijas laikā ar bērniem visu laiku dzīvot dzīvoklī bija sarežģīti, tādēļ tad daudzi pārcēlās uz laukiem. Jaunpieņācēji laukos ienes jaunus vēsmas, aktīvi piedalās pagasta kultūras dzīvē. Ir, protams, arī tādi, kas grib mierā un klusumā dzīvot laukos un ne ar vienu nekomunicēt. Daudzi šobrīd strādā attālināti, tādēļ var izvēlēties savu ikdienu pavadīt laukos.»

Latgales reģionā – Daugavpilī, Preiļū, Balvu un Rēzeknes novadā – ir īstenoti lielformāta sienu gleznojumi, kas popularizē LPR kustību «Es atgriežos Latgalē». Pagājušā gada nogalē lielformāta zīmējums tika prezentēts arī Krāslavas novadā, uz Krāslavas dzelzceļa stacijas sienas

Remigrācijas koordinatore atklāj, ka ir tomēr arī tādi, kuri aizbrauc prom no Latgales, jo nevar atrast darbu vai parādās mācību iespējas: «Ceru, ka šis gads remigrācijas jomā būs pozitīvs un būs daudz labu stāstu, ko izstāstīt. Arī vietējos – radus, kaimiņus – aicinu ar mani sazināties un jautāt visus neskaidros jautājumus saistībā pa tuvinieku remigrāciju. Esmu gatava sadarboties, uzklaut priekšlikumus. Man ir liels prieks, ka ir pieņemts Diasporas likums. Kad uzsāku darbu 2018. gadā, tas bija kā pilotprojekts. Esmu vienīgā remigrācijas koordinatore, kas palikusi šajā darbā no pirmsākumiem, tādēļ bieži vien man zvana jaunie kolēģi un lūdz padomu.»

«Nesen remigrantiem jautājām, vai esat lepnī, ka jums ir remigranta statuss. Viņi saka, ka jā, jo jūtas nedaudz īpašāki. Man patīk tas, ka remigranti ir pozitīvi, ir gatavi jebkurām pārmaiņām, un tas ir svarīgi, jo īpaši tad, kad uzsāc savu uzņēmējdarbību,» saka A. Leščinska.

Plānojot savu vai tuvinieku atgriešanos Latvijā, aicinām sazināties ar Latgales reģiona remigrācijas koordinatori Astrīdu Leščinsku, e-pasta adrese: astrida.lescinska@lpr.gov.lv, tālrunis +371 20349136.

Lai veicinātu Latgales reģiona attīstību, ekonomisko izaugsmi un ilgtspējību, kā arī nodrošinātu vietējiem uzņēmējiem plašu atbalstu uzņēmējdarbības jomā, LPR īsteno apjomīgas ekonomiku stimulējošas programmas un ievieš jaunus reģionālus instrumentus:

- * LPR kopš 2014. gada īstenojis vērienīgu un vienīgo Latvijā speciālo programmu investīciju attīstībai Latgales pašvaldībās – «Latgales programmu», kuras rezultātā apgūts finansējums 72 milj. eiro apmērā;
- * LPR pārraudzībā kopš 2014. gada darbojas Latgales uzņēmējdarbības centrs (LUC), kura galvenais mērķis ir iniciēt un īstenot reģionāla mēroga atbalsta pasākumus esošiem un topošiem uzņēmējiem;
- * Latgales speciālās ekonomiskās zonas (Latgales SEZ) ietvaros, kopš tās darbības uzsākšanas 2017. gadā, uzņēmumu attīstībā ieguldīti līdzekļi 61,61 milj. eiro apmērā, paredzot radīt vismaz 563 jaunas darbvietas;
- * katru gadu tiek īstenoti pasākumi, lai veicinātu jaunu ārvalstu investoru ienākšanu reģionā un sniegtu atbalstu vietējiem uzņēmējiem konkurētspējas celšanā;
- * tiek īstenota grantu atbalsta programma Latgales reģiona uzņēmēju investīciju projektiem;
- * īstenoti ES līdzfinansēti projekti ar mērķi stiprināt reģiona ekonomisko potenciālu, atpazīstamību, uzņēmējdarbības investīciju piesaisti.

Avots: www.lpr.gov.lv

Daugavpilī būs kaķu kafejnīca-muzejs

Pagājušā gada septembrī laikrakstā «Vietējā Latgales Avīze» stāstījām par kaķu kafejnīcu «Kotoffski», kas atrodas Daugavpilī un ir tāda vienīgā ne tikai Latgalē, bet arī Latvijā. Kaķu kafejnīcā apstājas laiks, jo seši murrājošie iemītnieki – Patriks, Žora, Boņuks, Tusja, Puškins un Persiks – labprāt komunicē ar cilvēkiem, sagādājot daudz sirsnīgu mirkļu gan maziem, gan lieliem apmeklētājiem. Kaķu kafejnīca ir ANITAS OZO-LIŅAS, kura Īrijā nodzīvoja piecus gadus, izlolots sapnis. Atgriežoties atpakaļ dzimtajā pilsētā, viņa nolēma īstenot šo tik neparasto ideju, kļūstot ne tikai par uzņēmēju, bet arī par sešu kafejnīcas kaķu mamma, kura paraleli uzņēmējdarbībai arī rūpējas par pūkaino mīluļu labsajūtu.

Kad pērn viesojos kafejnīcā «Kotoffski», tās telpās jau bija apskatāmas ekspozīcijas ar dažādiem priekšmetiem par/ar kaķiem. Tolaik Anita atklāja, ka top kaķu muzejs. Tā kā 22. janvārī atbilstoši Austrumu kalendāram iesāksies jaunais Melnā ūdens kaķa (daudzi gan to sauc par truša/zaķa) gadu, tad jautāju Latvijā vienīgās kaķu kafejnīcas vadītājai Anitai Ozoliņai, kādi jaunumi šogad sagaida kafejnīcas apmeklētājus.

Lielākais šī gada jaunums, kura īstenošanā iesaistījusies kafejnīcas komanda, ir kaķu muzeja izveide. Šobrīd tiek veikti pēdējie darbi, jo iekārtot muzeju iecerēts līdz Kaķa gada sākumam.

«Transformējamies par kaķu kafejnīcu-muzeju,» atklāj A. Ozoliņa. «Ziemas sezonā, kamēr vēl neesam atvēruši muzeju, darbalais ir saīsināts, un mēs strādājam četras dienas – no trešdienas līdz svētdienai. Kad pārtapsim par kaķu kafejnīcu-muzeju, noteiksim ieejas maksu, kas nebija līdz šim. Apmeklētāji varēs izvēlēties – maksāt tikai par muzeja apskati vai par muzeja apskati un kaķu kafejnīcas apmeklējumu. Tā ir visu valstu kaķu kafejnīcu prakse. Piemēram, Liverpūlē kaķu kafejnīcas apmeklējuma cena ir 15 mārciņas, Vīnē – 10 eiro. Plānojam arī mūsu kafejnīcā ieviest ieejas maksu, piedāvājot ne tikai pabūt kopā ar mūsu kaķiņiem, bet arī apskatīt ekspozīcijas ar vairāk nekā 1500 kaķu figūriņām un dažādām citām skatīstām «kaķu» lietām.»

Jāuzsver, ka šogad kaķu kafejnīcu «Kotoffski» varēs apmeklēt no trīs gadu vecuma (jaunie noteikumi stāties spēkā, tiklīdz kafejnīca pārtaps arī par muzeju). Vēl viens jaunums, par kuru jo īpaši priecīgi būs visi kaķu mīļi, – būs iespēja ne tikai aplūkot kafejnīcas telpās jau izvietoto kaķu kolekciju, bet arī pašiem iegādāties dažādas skaistas lietas ar kaķu tematiku, piemēram, pildspalvas, rotaslietas, rotaļlietas, arī iepirkumu maisiņus, atklātnes, uzlīmes ar «Kotoffski» kaķiem. Daudzi apmeklētāji izrādīja interesi par īpašajām kafejnīcas karotītēm, tad nu tagad arī tās varēs iegādāties.

«Sadarbojamies ar dizaineri Sandru Juneli, kura ir absolvējusi Daugavpils dizaina un mākslas vidusskolu «Sauls skola». Talantīgā meitene Skotijā pabeidza universitātes dizaina fakultāti un pagājušajā gadā kļuva par gada jauno dizaineri. Sandra veido skaistas interjera lietas no diegu atlikumiem. Profesionālās intereses dēļ viņa bieži apmeklē senlietu tirdziņus, kur vienmēr atrod unikālus eksponātus arī mūsu muzejam. Jau saņēmām pirmo kastī, kurā ir ap 100 kaķiem. Ir liels prieks, ka Sandra piekrita sadarbībai,» stāsta Anita.

Atskatoties uz pērnā gada labākajiem notikumiem, kā vienu no spilgtākajiem kaķu kafejnīcas vadītāja min to brīdi, kad atkal bija iespējams strādāt bez ierobežojumiem: «Sapratām, kā tas ir – strādāt, jo mēs kaķu kafejnīcu atvērām 2020. gadā, kad sākās Covid-19, – 13. martā tika pasludināta ārkārtas situācija, bet 15. martā uzsākām darbu. Bija ļoti daudz ierobežojumu, pusgadu kafejnīca neuzņēma klientus. Kad visi ierobežojumi tika atcelti un uzsākām darbu pilnā sparā, to tiešām uztvērām kā gada notikumu.» Svarīga pērnā gada aktivitāte bija arī kaķu muzeja izveides uzsākšana un izglītojoši izklaidējošu pasākumu organizēšana bērniem. «Pagājušajā gadā kaķu kafejnīca uzņēma bērnu nometņu dalībniekus, kas nāca iepazīties ar kaķiņiem. Notika meistarklases, kuru laikā cepām cepumus-kaķiņus. Stāstījām bērniem par kaķiņiem, par humāno attieksmi pret dzīvniekiem, par to, kādu palīdzību var sniegt ielas kaķiņiem,» stāsta A. Ozoliņa.

Ari ēdiens un dzēriens tiek noformēts atbilstoši kaķu kafejnīcas tematikai (turklāt ēdienkartē ir interesanti dzērienu nosaukumi, piemēram, murrkito (mohito), kotokao (kakao), kotte (latte))

Ari ēdiens un dzēriens tiek noformēts atbilstoši kaķu kafejnīcas tematikai (turklāt ēdienkartē ir interesanti dzērienu nosaukumi, piemēram, murrkito (mohito), kotokao (kakao), kotte (latte))

Kafejnīcā var arī iegādāties dažādas skaistas lietas ar kaķu tematiku, piemēram, pildspalvas, rotaslietas, rotaļlietas, arī iepirkumu maisiņus, atklātnes, uzlīmes ar «Kotoffski» kaķiem

MAF

Mediju atbalsta fonds

Sabiedrības integrācijas fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

«Par projekta raksta «Arvien vairāk remigrantu sāk atgriezties Latgalē» saturu atbild SIA «Vietējā»